

Яшчэ ў калысцы я наўчыўся з песень сніць
Аб гэтых блізкіх мне, а цесных так мясцінах:
Што роднай нівы я мільённая часціна,
Што зоркі роднай ў сэрцы мне іскрынка тліць.

10 Так Бацькаўшчыну я здабыў сабе без злосці,
Узрос з яе й чужых з яе не скінуў косці,
Грудзьмі тулюсь к ёй, як да матчыных грудзей.

І калі здэкваецца нада мною хтосьці —
Над Бацькаўшчынай здэкваецца ён маею,
Калі ж над ёй — мяне тым крыўдзіць найцяжэй.

1915

ВЯСНА 1915-ая

Дык вось жа як прыйшла яна — жаданая вясна —
Ў кароне з зелені і кветак, з пошаптам бяроз!
Ядыная з паміж былых сясцёр сваіх яна:
Не развясельвае душы і не ўцірае слёз.

Не росы зіхацяцца брыльянцістыя на ёй,
Не росамі палеткі збожны свенціць на зямлі,
А йрдзіцца ўся гарачаю чырвонаю крывёй,
Крывёй палощча ўсходы, што ўзышлі і... не ўзышлі!

10 Не з сонцам выйшла блаславіць аратага арбу,
Не сонцам туліцца да скрыўджаных сяліб і хат,
А грознымі пажарамі распачала сяўбу,
Пажарамі-зніштожаннем святкуе свята свят!

Не выйшаў сейбіт на загон, як ён калісь ішоў,
Каб з верай і надзеяй кінуць зерне на прыплод,—
А сее... от, абы!.. бо сеяць звык ён з прадвякоў,
Хоць і не знае, хто пажне, хто з'есць яго ўмалот.

І хаты майскім дзераўцом не ўмаіў селянін,
Як прадзеды умайвалі, як вучыць абычай...

Спытай: Чаму аб спадчыне бацькоў забыў так сын?
20 Адкажа: Ведама — жалобу носіць наскі край!

Перапалохана кабеціна з дзяцьмі на шлях
Ідзе штодзень пад крыж і пазірае ўдаль;
Прагледзела ўжо вочы — ўсё ж надзея тліць ў грудзях,
10 Праслухала і вушы ўжо, а слухае на жаль...

Дзяўчына, распусціўшы косы, вылецела ў бор
І, прытуліўшыся к дрэву, песню жудкую пяе,—
Не то падладжваючыся пад хаўтурны хор,
Не то спраўляючы ў бары заручыны свае.

А бусел, што на пірамідах зімку зімаваў,
30 А лета летаваць у любы край свой прыляцеў,—
Здзівіўся, пасмутнеў... сваёй мясціны не спазнаў
І не знайшоў гнязда свайго, што летась яшчэ меў.

Адно балюе баль звяр'ё з сну збуджана ў лясах.
Пажывы на пабоішчах скрозь маючы ўдаволь,
Ды груганы, што костачкі збіраюць па палях,
Не пашкадуюць, што жылі ў такі ўсясветны боль.

Дык вось жа як прыйшла вясна жаданая на свет,
Калоцячы, як ліпай, змучанай зямлёй да дна.
Крывёй, пажарам, пошасцяй — людзям яе прывет,
40 А напіс на яе агнёвым знамені: В а й н а!

1915

МУСИЦЬ, ТРЭБА БЫЛО

Пасвячаю Ул. Станкевічанцы

Ці на небе не мільён зорак льсніць!
Кожна зорка дзесь кагось весяліць.
Толькі ж месца там не стала
Для аднэй, што мне б міргала...
Мусіць, трэба было!